

Eerste Kamer der Staten-Generaal

De Vicevoorzitter van de Europese Commissie
De heer M. Šefčovič
B-1049 BRUSSEL
BELGIË

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 00
fax 070-312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 25 juni 2013

betreft Verslag van de Europese Commissie over het EU-burgerschap 2013 'EU-burgers: uw rechten, uw toekomst'

ons kenmerk 153179u

Geachte heer Šefčovič,

De vaste commissie voor Europese Zaken van de Eerste Kamer heeft gesproken over het Verslag van de Europese Commissie over het EU-burgerschap 2013 'EU-burgers: uw rechten, uw toekomst'. Het betreft een dossier dat door de commissie voor Europese Zaken als prioritair is aangemerkt in het Werkprogramma 2013 van de Europese Commissie. Het Verslag heeft de leden van de fracties van de Socialistische Partij (SP) en van GroenLinks (GL) aanleiding gegeven tot het maken van de volgende opmerkingen en het stellen van de volgende vragen.

De leden van de **SP**-fractie wensen de Europese Commissie de volgende vragen voor te leggen. Het jaar 2013 is uitgeroepen tot het Europees Jaar van de burger, teneinde het EU-burgerschap en de burgerdimensie van het Europees project een nieuwe stimulans te geven. Wat is daar tot nu toe de opbrengst van?

Volgens de Commissie zet de EU nu grote stappen om een hechte economische en monetaire unie tot stand te brengen waarvan democratische legitimiteit de hoeksteen is. Is het niet juist zo dat veel van die stappen door burgers in de EU met de grootst mogelijke argwaan worden bekeken, in het besef dat er over hen maar zonder hen verstrekende beslissingen worden genomen die wellicht onomkeerbaar zullen blijken te zijn?

Volgens de Commissie biedt het EU-burgerschap de burgers nieuwe rechten en kansen. Is het niet veeleer zo dat de overhaaste aaneensluiting van economieën en samenlevingen van de lidstaten burgers juist het gevoel geeft dat hen rechten en kansen worden ontnomen, of dat zij in eigen land de dupe worden van aan andere burgers uit andere lidstaten gegeven nieuwe rechten en kansen?

De Commissie geeft een overzicht van 25 maatregelen die in het verleden genomen zijn om de rechten van de EU-burgers te versterken. In hoeverre heeft de EU daar voor gezorgd, in hoeverre zijn de genoemde resultaten gevolg van eigen nationaal beleid?

De Commissie zegt dat bij de dialogen met de burgers die door de Commissie in het kader van het Europees Jaar van de burger zijn gestart, burgers hun zorgen en suggesties kenbaar maken. Waaruit blijkt dat?

datum 25 juni 2013

ons kenmerk 153179u

blad 2

De Commissie kondigt 12 nieuwe maatregelen aan om het leven van de EU-burgers te verbeteren. Wegen die maatregelen op tegen de vele verslechtingen waarmee veel EU-burgers momenteel van doen hebben en die in de ogen van veel burgers veel van doen hebben met het beleid van de EU?

De Commissie komt met voorstellen tot herziening van de coördinatie van de sociale zekerheidsstelsels, onder andere om export van werkloosheidsvoorzieningen langer dan drie maanden, naar een ander EU-land mogelijk te maken. Gebeurt dat op verzoek van de lidstaten of is het eigen initiatief van de Commissie?

De Commissie wil in 2014 een handboek uitbrengen teneinde EU-burgers meer bewust te maken van de aan hun EU-burgerschap verbonden rechten. Is dit niet veeleer een taak en zaak voor de nationale overheden?

De Commissie wil de Europese publieke ruimte uitbreiden om ervoor te zorgen dat de publieke opinie niet langer langs nationale grenzen uiteenvalt. Kan de Commissie aangeven waar zij een dergelijk proces ziet en hoe ze daaraan tegengas denkt te kunnen geven, en kan de Commissie aangeven waarom dit een taak voor de Commissie zou zijn in plaats van voor de nationale overheden?

Concluderend stelt de Commissie dat de nu aangekondigde activiteiten en maatregelen ervoor moeten zorgen dat burgers, politici, deskundigen en maatschappelijke organisaties in de aanloop naar de Europese verkiezingen van 2014 een echt debat voeren over de totstandkoming van een sterkere en steeds hechtere Unie die de burgers centraal stelt. Is dat een taak van de Commissie?

De leden van de **GroenLinks**-fractie hebben voorts de navolgende vragen aan de Commissie. In haar verslag over het EU burgerschap 2013 'EU-burgers: uw rechten, uw toekomst', wijst de Commissie erop dat sinds het Verdrag van Maastricht het EU-burgerschap is gedefinieerd en voorzien van een reeks rechten, ongeacht of betrokkenen economisch actief zijn of niet. Sinds het Verdrag van Lissabon en het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie zijn deze rechten voor Unieburgers verder versterkt. De leden van de GroenLinks-fractie wijzen erop dat ondanks de toepasselijkheid van deze rechten op alle Unieburgers, de ontwikkeling van de regels van het vrij verkeer er soms toe leidt dat de rechten van Unieburgers die geen gebruik hebben gemaakt van het vrij verkeer zwakker zijn dan die van Unieburgers die hiervan gebruik hebben gemaakt. Deze Unieburgers krijgen in hun eigen lidstaat hierdoor te maken met de zogenaamde omgekeerde discriminatie. Erkent de Commissie dit en zo ja, op welke terreinen doet zich dit voor? Heeft de Commissie plannen om deze omgekeerde discriminatie te bestrijden of voorkomen? De leden van de fractie van GroenLinks ontvangen hierop graag een toelichting.

De leden van de GroenLinks-fractie roepen in herinnering dat het eerste Commissievoorstel voor de Gezinsherenigingsrichtlijn voorzag in uitbreiding van de toepassing van de gezinsherenigingsregels van het vrij verkeer naar Unieburgers die geen gebruik hadden gemaakt van het vrij verkeer. De Commissie rechtvaardigde dit voorstel met de volgende argumenten:

"De gezinshereniging van de burgers van de Unie die hun recht op vrij verkeer van personen niet uitoefenen, wordt tot nu toe slechts geregeld door het nationale recht. Hierdoor bestaat er een ongerechtvaardigd verschil in behandeling tussen gezinnen van burgers van de Unie die hun recht op vrij verkeer niet hebben uitgeoefend en in het land gebleven zijn waarvan zij de natio-

datum 25 juni 2013

ons kenmerk 153179u

blad 3

naliteit hebben, en van degenen die hun recht op vrij verkeer wel hebben uitgeoefend. Het nationale recht regelt in bepaalde gevallen de gezinshereniging van de eigen onderdanen op een restrictievere wijze dan de bestaande regels in het Gemeenschapsrecht. In de context van het burgerschap van de Unie is het passend in deze juridische leemte te voorzien. Daarom voorziet dit artikel erin dat de gezinsleden van de burgers van de Unie vallen onder de relevante bepalingen van het Gemeenschapsrecht op het gebied van gezinshereniging.” (COM (1999) 638, 1 december 1999, blz. 16).

De Commissie beoogde hiermee de zogenaamde omgekeerde discriminatie van eigen burgers ten opzichte van andere EU-burgers tegen te gaan. Omdat dit voorstel destijds tijdens de onderhandelingen uit de ontwerprichtlijn is gehaald, blijft het grote aantal aanvragers voor gezinshereniging dat uit de zogenaamde statische Unieburgers bestaat, buiten de reikwijdte van het Unierecht (in 2004 had 93% van de gezinsvormers de Nederlandse nationaliteit)¹. De Commissie heeft destijds aangekondigd met een apart voorstel te komen om alsnog deze gelijkstelling van Unieburgers te regelen. Inmiddels heeft het arrest Zambrano, waar de Commissie ook aan refereert in haar verslag, daar alleen nog maar meer redenen voor gegeven. Daarin maakte het Hof van Justitie duidelijk dat artikel 20 VWEU zich verzet tegen nationale maatregelen die tot gevolg kunnen hebben dat Unieburgers het effectieve genot wordt ontzegd van de belangrijkste aan hun status van Unieburger ontleende rechten. Een van deze rechten betreft het recht om op het grondgebied van de Unie te verblijven. Hoe beoordeelt de Commissie op dit moment de behoefte aan gelijkstelling van Unieburgers op dit gebied en is zij van plan om hiertoe alsnog een voorstel te presenteren?

De leden van de vaste commissie voor Europese Zaken zien de antwoorden van de Europese Commissie met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

Mr. dr. M.H.A. Strik

Voorzitter van de vaste commissie voor Europese Zaken

¹ Besluit van 29 september 2004 tot wijziging van het Vreemdelingenbesluit 2000 in verband met de implementatie van de Richtlijn 2003/86/EG van de Raad van 22 september 2003 inzake het recht op gezinshereniging (PbEG L 251) en enkele andere onderwerpen betreffende gezinshereniging, gezinsvorming en openbare orde (Stb. 2004, nr. 496, blz. 18)

datum 25 juni 2013

ons kenmerk 153179u

blad 4

The Vice-President of the European Commission
Mr. Maroš Šefčovič
B-1049 BRUSSELS
BELGIË

date 25 June 2013

Subject European Commission's EU Citizenship Report 2013 'EU citizens: your rights, your future'
our reference 153179.01u

COURTESY TRANSLATION

Dear Mr Šefčovič,

The standing committee for European Affairs of the Dutch Senate has discussed the European Commission's EU Citizenship Report 2013 'EU citizens: your rights, your future'. This concerns a subject that has been classified as a priority by the committee for European Affairs in the European Commission's 2013 work programme. The report has prompted the members of the parliamentary parties of the Socialist Party (SP) and GreenLeft (GroenLinks) to make the following comments and raise the following questions.

The members of the **SP** parliamentary party wish to put the following questions to the European Commission. 2013 has been proclaimed as the European Year of Citizens with a view to giving fresh impetus to EU citizenship and the citizenship dimension of the European project. What have been the results so far?

According to the Commission, the EU is now taking big steps to create a close economic and monetary union founded on the cornerstone of democratic legitimacy. Is it not true that many of those steps are regarded with the greatest possible suspicion by citizens in the EU in the realisation that far-reaching decisions are being taken about them but without them and may well prove to be irreversible?

The Commission asserts that EU citizenship is giving citizens new rights and opportunities. Is it not in fact the case that the overhasty linking of the economies and societies of the member states is actually giving citizens the feeling that they are being deprived of their rights and opportunities or of becoming the victim in their own country of new rights and opportunities given to citizens from other member states?

The Commission lists 25 actions taken in the past to strengthen the rights of EU citizens. To what extent have these been taken by the EU and to what extent are the results of these actions the product of the member states' own national policy? The Commission states that the citizens' dialogues it has initiated are providing further insight into citizens' concerns and suggestions. What evidence is there of this?

datum 25 juni 2013

ons kenmerk 153179u

blad 5

The Commission announces twelve new actions to improve the lives of EU citizens. Are these actions sufficient to make up for the countless ways in which the lives of many EU citizens are presently changing for the worse and which are seen by many citizens as being closely bound up with the policy of the EU?

The Commission makes proposals for the revision of the social security coordination systems, for example in order to allow extension of the export of unemployment benefits to another EU country for longer than the mandatory three months. Is the Commission doing this at the request of the member states or on its own initiative?

The Commission wishes to publish a handbook in 2014 to make EU citizens more aware of the rights conferred by their EU citizenship. Is this not a matter that comes much more within the remit of national governments?

The Commission wishes to increase the European public space and thus end the current fragmentation of public opinion along national borders. Can the Commission indicate where it sees this fragmentation happening and how this can be combated in its view, and can the Commission also indicate why it regards this as a job for itself rather than for the national governments?

In conclusion, the Commission states that the purpose of the activities and measures now announced is to ensure that in the run-up to the 2014 European Parliament elections citizens, together with politicians, experts and civil society, become involved in a genuine debate on the way forward to a stronger and ever closer Union with the citizen at the core of its action. Is this a job for the Commission?

The members of the **GreenLeft** parliamentary party also wish to put the following questions to the Commission. In its EU Citizenship Report 2013 entitled 'EU citizens: your rights, your future', the Commission points out that the Maastricht Treaty defined EU citizenship and granted a set of rights to all EU citizens whether economically active or not. Since the Lisbon Treaty and the EU Charter of Fundamental Rights these EU citizens' rights have been reinforced. The members of the GreenLeft parliamentary party would point out that although these rights are applicable to all EU citizens, the development of the rules on freedom of movement mean that sometimes the rights of EU citizens who have not exercised the right to free movement are weaker than those of EU citizens who have done so. As a result, these EU citizens are confronted in their own member state by what is termed reverse discrimination? Does the Commission acknowledge this and, if so, in what fields does it occur? Does the Commission have plans to combat or prevent this reverse discrimination? The members of the GreenLeft parliamentary party would be grateful to receive an explanation of this.

The members of the GreenLeft parliamentary party would recall that the first Commission proposal for the family Reunification Directive provided for an expansion of the application of the family reunification rules on freedom of movement to EU citizens who had not made use of the right to free movement. The Commission justified this proposal by the following arguments: 'The family reunification of Union citizens who do not exercise their right to free movement of persons has hitherto been subject solely to national rules. This situation generates an unwarranted difference in treatment between the family of Union citizens who have not exercised their right to free movement and have stayed in the country of their nationality and those who have exercised their right to free movement. National law in some circumstances regulates the family reunification of its own nationals more restrictively than Community law. As Union citizenship is indivisible, the gap must be filled. This article accordingly allows the

datum 25 juni 2013

ons kenmerk 153179u

blad 6

family members of Union citizens to enjoy the benefit of the relevant provisions of Community law in matters of family reunification.’ (COM (1999) 638, 1 December 1999, p. 14).

The Commission’s aim was thus to combat reverse discrimination of member states’ own citizens in relation to other EU citizens. As this proposal was removed from the draft directive during the negotiations, the large number of applicants for family reunification who consist of so-called ‘static’ Union citizens fall outside the scope of EU law (in 2004 93% of family formers had Dutch nationality).² At that time the Commission announced that it would put forward a separate proposal to regulate the equal treatment of EU citizens. The Zambrano judgment, to which the Commission too refers in its report, has if anything made this even more necessary. In this case the Court of Justice made clear that article 20 TFEU precludes national measures which could deprive Union citizens of the genuine enjoyment of the substance of the rights conferred by their status as EU citizens. One of these rights is the right to remain in the territory of the Union. How does the Commission presently assess the need for equal treatment of Union citizens in this field and does it intend to present a proposal to this effect after all?

The members of the standing committee for European Affairs look forward with interest to receiving the answers of the European Commission.

Yours sincerely,

M.H.A. Strik
Chair of the standing committee for European Affairs

² Decree of 29 September 2004 amending the Aliens Decree 2000 in connection with the implementation of Council Directive 2003/86/EC of 22 September 2003 on the right to family reunification (OJEC L 251) and some other subjects concerning family reunification, family formation and public policy (*Bulletin of Orders and Decrees* 2004, no. 496, p. 18)